

Danyýel kitaby — ýetmiş dördünji sany

Pygamberlik Tapmacasynyň Üsti Açylýar: Ezekiýeliň ýigrenji zatlary, ahyrky gün ýygnagy we haýwanyň nyşany

Jeff Pippenger

2024-02-07

Hezekiýel kitabyň sekizinji babyndaky dört ýigrenji zat, Hudaýyň ahyrzamandaky Laodikeýa ýygnagyň ýolbaşçylygynyň güne tagzym etmegine, şeýlelikde-de haýwanyň nyşany kabul etmegine getirýär. Indiki bap, şol bir görnüş bolup, Hudaýyň ahyrzamandaky ýygnynda Hudaýyň möhürini kabul edýänleri görkezýär. Uýamyz Waýt bize Hezekiýel kitabyň dokuzynjy babyndaky möhürlenmäniň, Ylham kitabyň ýedinji babynda görkezilen möhürlenme bilen birdigini habar berýär. Hudaý bir milleti onuň üçünji we dördünji neslinde höküm edýär, hem-de Hezekiýeliň dört ýigrenji zady, 1863-nji ýylda başlan pitnäniň dört neslini kesgitleýär; şol wagt Laodikeýa Adventizmi Hudaý bilen Öz halkynyň arasyndaky äht gatnaşyklarynyň nyşany hökmünde berlen Habakkugyň iki tagtasynyň galp nusgasyny girizipdi, edil gadymy Ysraýylyň başlangyjynda On Tabşyrygyň iki tagtasynyň berlişi ýaly.

Harunyň altyn gölesi galp bir şekildi, Hudaýyň hakyky gabanjaňlyk şekilini aňladýan iki daşy tagtany döredip duran mahalynda ýüze çykan pitneçiligiň nyşanydy. Harunyň altyn gölesi, Lewiler 26-daky “ýedi gezek” bilen bir hatarda beýleki wagt pygamberliklerini-de habardan aýryp taşlan galp 1863-nji ýylky çyzgyny öňünden alamatlandyrýardy. Şeýlelikde, Laodikiýaly Adventizm öz taryhynyň hut başynda gabanjaňlyk şekilini dikdi; edil Harunyň gadymy Ysraýylyň başlangyç taryhynda edişi ýaly, hem-de Ýeroboamyň Efraýymyň demirgazyk patyşalygynyň başlangyç taryhynda edişi ýaly.

Lewileriň ýigrimi altynjy babyndaky “ýedi wagt” Milleriň düşünmäge ugrukdyrylan wagt baradaky ilkinji pygamberlikdi we ol 1863-nji ýylyň pitnesinde bir tarapa süýşürilen pygamberlik wagtyň ilkinji gymmatbahaly daşydy. 1863-nji ýyl Milleriň düşündäki gymmatbahaly daşlaryň üstüni ýapmagyň hem-de galp gymmatbahaly daşlary we teňneleri ornaşdyrmagyň başlangyjyny belläp geçdi. “Ýedi wagt” gurluşykçylaryň ret eden burç daşy boldy. 1863-nji ýylda “ýedi wagt”yň burç daşy bir tarapa süýşürilenler, Millerit ybadathanasynyň gurluşykçylary bolupdy; emma ahyrky günlerde şol daş indi burçuň baş daşy boldy. Ol daş Ebedilik Gaýasyny aňladýardy, we ol Rebbiň ýaradan günü arkaly hem aňladylypdy, çünki ol ýer üçin şenbe dynçlygynyň nyşanydy. 1844-nji ýylda Millerit Adventizmi Ýeroboamyň galp ybadat ulgamyny ýazgardy we ilkinji lapykeçlik üstünde “şatlanan” “masgaralaýjylaryň ýygnyndan” aýryldy.

Gurlujylara «masgaralaýanlaryň ýygny» hiç haçan dolanmazlyk tabşyryldy; edil Ýahuda pygamberine-de 1844-nji ýyla getiren ýoldan başga bir ýol bilen Iýerusalime gaýdyp barmak tabşyrylyşy ýaly. Ony 1844-nji ýyla getiren ýol, onuň içinden çykyp gelen ýoludy, ýagny Protestantlykdy; we şol taryhda Protestantlyk dönük Protestantlyga öwrülipdi. Gurlujylara «masgaralaýanlaryň ýygny» hiç haçan dolanmazlyk buýruldy, hem-de olara olaryň tagamyny iýmezlik we suwuny içmezlik görkezildi. Gurlujylar 1840-njy ýylda perişdäniň elinde bolan kiçi

kitabý iýipdiler, we şol tagam olaryň agyzlarynda süýjüdi.

Pygamberligi «iýmek» we «içmek» Mukaddes Kitaby öwrenmekde ulanylýan usulyýeti aňladýar. Milleritlere Hudaýyň Sözüni öwrenmegiň aýratyn bir usuly berildi, we şol kadalar olaryň bozuk usulyýeti bilen ýoldan çykan protestantizmiň hem-de katolisizmiň ylahyýatçylarynyň ortaya çykaran habaryndan bütinleý tapawutly bir Mukaddes Kitap habaryny döretdi. Gurluşykçylar, şol bir wagtda-da Ýahuda pygamberi bolup, ýoldan çykan protestantizmiň ýa-da katolisizmiň usulyýetine dolanyp baryp, ondan iýip-içmeli däldiler. Ýahuda pygamberi hut şony etdi; şeýlelikde ol 1863-nji ýylda Laodikiýa Adventizminiň-de hut şony etjekdigini görkezdi. Çünki 1863-nji ýylda olar Milleriň “ýedi wagt” baradaky ulanylyşyny ret etmek üçin ýoldan çykan protestantizmiň ylahyýat delillerini ulandylar we şeýlelikde Harunyň hem-de Ýarowgamyň görplik şekillerini gurdular. Şeýlelik bilen, Laodikiýa Adventizminiň birinji nesli şonda başlandy.

Ýahudadan bolan pygamber Ýerobogam bilen gatnaşyk edenden soň, Ýahuda gaýdýan ýoluna düşdi, ýöne ol hiç haçan şol ýere ýetmedi. Bu pygamber Laodikiýa Adwentizmi aňladýar; ylhamyň görkezmegine görä, ol 1856-njy ýylda Millerçi hereketiň içine girdi. Uýam Waýt Adwentizmi Laodikiýa diýip kesgitlemekden hiç wagt ýüz öwürmedi, hem-de Laodikiýanyň haýsydyr bir wagtda üýtgeýändigine degişli hiç bir mukaddes Kitap subuty ýokdur. Özleriniň şahsy Laodikiýa tejribesinden çykýan aýry-aýry adamlar bar, emma ybadathana hökmünde Laodikiýa Rebbiň agzyndan çykarylyp taşlanmalydyr, çünki Laodikiýa “höküm edilen halk” diýmegi aňladýar. Adwentizm bu kesgitlemäni gökdäki mukaddes ýerde höküm döwründe bar bolan ybadathanany aňladýandygyny öňe sürmek üçin ulanýar. Öz körlüğünde olar Laodikiýa adynyň manysyndaky Derňew Hökmüniň tarapyňy ykrar edýärler, ýöne öz atlarynda aç-açan görkezilen Ýerine Ýetiriji Hökümi görüp bilmeýärler.

Laodikiýa ýygnagynyň perişdesine ýaz: “Amen”, ýagny ynamdar we hak şaýat, Hudaýyň ýaradylyşynyň başlangyjy şeýle diýýär: Seniň işleriňi bilýäriň: sen ne sowuksyň, ne-de yssy. Kaş, sen ýa sowuk, ýa-da yssy bolanyň! Şeýlelikde, sen ilisaçardygyň üçin, ne sowuk bolanyň, ne-de yssy, Men seni agzymdan tükürüp taşlaryň. Çünki sen: “Men baýdyryn, baýlygym artdy, hiç zada mätäç däl” diýýärsiň; emma özüňiň betbagt, rehimdarlyga mätäç, garyp, kör we ýalaňaçdigiňi bilmeýärsiň. Ylham 3:14–17.

Ýahuda pygamberi ahrynda özüni aldap, onuň çöreginden iýmäge we içgisinden içmäge mejbur eden ýalançy pygamber bilen bile jaýlanýar. Olaryň ikisi-de şol bir mazarda bolýar, we Beteldäki (galp ybadathana) ýalançy pygamber, ol ölende oňa dogan diýip ýüzlenýär.

Şonda Beýtelde bir garry pygamber ýaşaýardy; onuň ogullary gelip, şol gün Beýtelde Hudaýyň adamynyň eden ähli işlerini oňa gürrüň berdiler; onuň patyşa aýdan sözlerini hem atalaryna habar berdiler. Atalary olara: «Ol haýsy ýol bilen gitdi?» diýdi. Çünki onuň ogullary Ýahudadan gelen Hudaýyň adamynyň haýsy ýol bilen gidendigini görüpdirler. Ol öz ogullaryna: «Maňa eşegi eýerläň» diýdi. Şeýlelikde olar onuň üçin eşegi eýerlediler, ol hem oňa mündi-de, Hudaýyň adamynyň zyndan gitdi. Ony bir dub agajynyň astynda oturan ýerinde tapdy-da, oňa: «Ýahudadan gelen Hudaýyň adamy senmi?» diýdi. Ol: «Hawa, men» diýdi. Şonda ol oňa: «Meniň öýüme gel-de, çörek iý» diýdi. Ol aýtdy: «Men seniň bilen yzyna dolanyp bilmerin, seniň bilen içeri girmerin; bu ýerde seniň bilen çörek hem iýmerin, suw hem

içmerin. Çünki Rebbiň sözi bilen maňa şeýle diýildi: “Ol ýerde çörek iýme, suw içme, gelen ýoluň bilen yzyna-da dolanma.”» Ol oňa: «Men hem seniň ýaly pygamberdirin; bir perişde Rebbiň sözi arkaly maňa: “Ony özüň bilen öýüňe yzyna getir, çörek iýsin, suw içsin” diýip aýtdy» diýdi. Emma ol oňa ýalan sözledi. Şeýlelikde Hudaýyň adamy onuň bilen yzyna gaýdyp geldi, onuň öýünde çörek iýdi we suw içdi. Olar saçagyň başynda oturan wagtlary, Rebbiň sözi ony yzyna getiren pygambere geldi. Ol Ýahudadan gelen Hudaýyň adamyna gygyrdy-da, şeýle diýdi: «Reb şeýle diýýär: Sen Rebbiň sözüne boýun bolmadygyň, Reb Hudaýyňyň saňa buýran emrini saklamadygyň, emma yzyna dolanyp gelip, Rebbiň saňa “Ol ýerde çörek iýme, suw içme” diýen ýerinde çörek iýip, suw içendigiň sebäpli, seniň jesediň ata-babalaryň mazaryna ýetmez». 1 Patyşalar 13:11–22.

1844-nji ýylyň tomsundaky ikinji perişdäniň habary, protestant ybadathanalarynyň ýykylanyp, katoliklikiň gyzlaryna öwrülendigini aýan etmekden ybaratdy. Millerçi Adventizm erkekleri we aýallary şol denominasiýalary terk etmäge çagyrdy, çünki olaryň içinde galmak ruhy we ebedi ölüm diýmekdi. Beýteldäki ýalançy pygamber Ýerobogam tarapyndan Beýtelde döredilen dini ulgamy aňladýar. Ol ýyrtýja haýwanyň keşbini guran bir ulgamdy, göçürilip alnan şol ýyrtýja haýwan bolsa katoliklikiň ýyrtýja haýwanydyr. Protestantlar özlerini protestantlar hökmünde atlandyrmagyny dowam etdirdiler, emma olar ybadat günü hökmünde güneşiň gününü hem berjaý etmegini dowam etdirdiler; bu bolsa katoliklikiň ygtyýarynyň nyşanydyr.

Protestantlar özlerini Protestantlyr diýip atlandyryşlar, emma Protestantlygyň ýeke-täk kesgitlemesi Rime garşy çykyş etmekdir, şonuň üçin olaryň ynanýandyklaryny yglan etmegi Rim ybadathanasynyň keşbidir; sebäbi ol hem özüni hristian edarasý diýip yglan edýär, ýöne bu talap üçin onuň Bibliýa esasly hiç hili delili ýokdur. Onuň talaby döp-dessuryň we adatlaryň boş ygtyýaryna esaslanýar; bu bolsa Protestantizmiň özlerini Protestant diýip hasaplaýarkalar ulanýan şol bir ýalan ygtyýarydyr. Bu, Ýedinji Günüň Adwentistlerini Laodikialylar hökmünde henizem ygtybarly äht gatnaşyklarynyň içinde durýandyklaryna ynanmaga kör eden şol bir mantykdyr. Bu, gadymy Ysraýylyň: “Rebbiň ybadathanasy, Rebbiň ybadathanasy bizdiris” diýip yglan eden şol bir ýalan ygtyýarydyr.

Duýduryş ýewreý halky tarapyndan diňlenilmedi. Olar Hudaýy unutdylar we Öz wekilleri hökmünde özleriniň beýik artykmaçlygyny gözden ýitirdiler. Alan bereketleri dünýä üçin hiç hili bereket getirmedi. Olaryň ähli artykmaçlyklary diňe özlerini şöhratlandyrmak üçin ulanyldy. Olar Hudaýdan Özlerinden talap eden gullugy ogurladylar, şeýle hem öz ýakyn adamlaryndan dini ýol-ýörelgäni we mukaddes göreläni ogurladylar. Topandan öňki dünýäniň ýaşajylary ýaly, olar özleriniň erbet ýürekleriniň her bir hyýalynyň yzyna düşdüler. Şeýlelikde, olar mukaddes zatlary masgaraçylyga öwürdiler we: «Rebbiň ybadathanasy, Rebbiň ybadathanasy, şudur» diýdiler (Ýermeýa 7:4), şol bir wagtyň özünde bolsa Hudaýyň häsiýetini ýoýup görkezýärdiler, Onuň adyny masgaralaýardylar we Onuň mukaddes mekanyňy hapalaýardylar.

“Rebbiň üzümpçiligine gözegçilik etmek üçin bellenen bagbanlar özlerine ynanylan ygtybara wepaly bolmadylar. Ruhanylar hem-de mugallymlar halka wepaly terbiýeçiler däldiler. Olar Hudaýyň ýagşylygyny we rehimdarlygyny, şeýle hem olaryň söýgüsine we hyzmatyna bolan hukugyny halkyň önünde saklamadylar. Bu bagbanlar öz şöhratlyryny agtardylar. Olar

üzümçiligiň miwelerini özlerine almak islediler. Olaryň hemişelik aladasy ünsüň we tagzyny özlerine çekmekdi.” Christ’s Object Lessons, 292.

1863-nji ýylda Milleritleriň hereketi tamamlandy, emma ol 1856-njy ýylda Filadelfiýalylaryň hereketi bolmagyny bes edipdi. Musa tarapyndan getirilen habaryň (“ýedi wagt”) Ýlýas (William Miller) tarapyndan hödürlenen ret edildi, we bu ret Beteldäki ýalan pygamberiň usulyýetine esaslandy. 1863-nji ýyl 1798-nji ýylda başlanan altmyş baş ýylyň soňy bolup, Işaya kitabynyň ýedinji babyndaky pygamberligiň hem soňy boldy.

Ýahudanyň patyşasy Uzziýanyň ogly Ýotamyň ogly Ahazyň günlerinde şeýle boldy: Siriýanyň patyşasy Rezin bilen Ýsraýylyň patyşasy Remalýanyň ogly Pekah Iýerusalime garşy söweşmek üçin çykdylar, emma ony ýeňip bilmediler. Dawudyň öýüne: «Siriýa Efraýym bilen birleşdi» diýip habar ýetirildi. Şonda onuň ýüregi hem-de halkynyň ýüregi, ýeliň öňünde tokaýyň agaçlarynyň sarsyşy ýaly, sarsdy. Şonda Reb Işaya şeýle diýdi: «Sen we ogluň Şearýaşub Ahazy garşy almak üçin indi çyk; ýokarky howdanyň suw geçirijisiniň ujunda, kir ýuwujynyň meýdanyna barýan ýoluň boýunda onuň bilen duşuş. Oňa şeýle diý: Ägä bol, asudalyk sakla; gorkma, ýüregiň düşmesin, sebäbi bu iki tüsse çykarýan odun parçasynyň galyndysyndan, ýagny Reziniň we Siriýanyň hem-de Remalýanyň oglunyň gazaply gaharyndan gorkma. Çünki Siriýa, Efraýym we Remalýanyň ogly saňa garşy erbet maslahat gurup: “Geliň, Ýahuda garşy çykalyň, ony howsala salalyň, onuň içinde özümüz üçin ýol açalyň-da, onuň ortasynda Tabealyň ogluny patyşa edip goýalyň” diýdiler». Reb Hudaý şeýle diýýär: «Bu durmaz, bu amala aşmaz. Çünki Siriýanyň başy Damaskdyr, Damaskyň başy bolsa Rezindir; altmyş baş ýylyň içinde Efraýym döwlüp, halk bolmagyny bes eder. Efraýymyň başy Samariýadyr, Samariýanyň başy bolsa Remalýanyň ogludyr. Eger iman etmeseňiz, berk durup bilmersiňiz». Işaya 7:1–9.

Sekizinji aýadyň altmyş baş ýyllyk pygamberligi, altmyş baş ýyllyk möhletiň “içinde” on taýpaly demirgazyk patyşalygynyň sürgüne alnyp gidiljekdigini görkezýär. Görnüş miladydan öňki 742-nji ýylda ýazga geçirildi, we on dokuz ýyl soň, miladydan öňki 723-nji ýylda, Efraýym dargadyldy hem-de Aşurlular tarapyndan sürgüne alnyp gidildi. Miladydan öňki 677-nji ýylda, altmyş baş ýylyň ahyrynda, patyşa Manaşi tutuldy we Wawilona äkidildi. Miladydan öňki 742-nji ýyldaky başlangyç nokady, edil Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda Demirgazyk bilen Günortanyň arasynda bolan Graždan urşunyň hut ortasyny belleýän 1863-nji ýyl ýaly, Ýsraýylyň demirgazyk patyşalygy bilen günorta patyşalygynyň arasyndaky raýat urşuny belleýär. Pygamberlik Işaya tarapyndan göni manydaky şöhratly ýurtda (Ýahuda) yglan edildi, 1863-nji ýylyň pygamberligi bolsa ruhy şöhratly ýurtda (Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda) berjaý boldy.

Altmyş baş ýyllyk pygamberlikde üç sany bellikli döwür bar. B.e. öň 742-nji ýyldaky raýat urşundan soň, on dokuz ýyl geçenden soň, b.e. öň 723-nji ýylda demirgazyk patyşalygy dargadyldy. Altmyş baş ýylyň ahyrynda günorta patyşalyk hem dargadyldy. Pygamberlik, onuň başlangyjyny we soňuny hem öz içine almak bilen, Hudaýyň demirgazyk we günorta patyşalyklara garşy bolan iki “gazabyny” aňladýar; şol iki gazabyň başlangyç nokatlarynyň öň ýanynda on dokuz ýyl bar, soňra bolsa olaryň amal bolmagynyň yz ýanyndan gelýän ýene bir on dokuz ýyl bar.

Bütün hiazmatik gurluş demirgazyk bilen günortanyň arasynda bolan raýat urşy döwrüni görkezýär; bu döwür hem başlangyjy, hem-de soňuny alamatlandyrýar. Başlangyjyň we soňunyň ortasynda raýat urşunyň iki garşydaşy hem gulçulyga äkidildi, we olaryň gulçulykdaky özara pytraňny ýagdaýyndan çykarylyp, altmyş baş ýylyň dowamynda bir millete jemlenişlerinde, olar gullary azat eden Azatlyk Jarnamasynyň çykan senesi bolan 1863-nji ýyla gelip ýetýärler. Göni manydaky Ýahudada bolan raýat urşy baradaky pygamberlik ruhy Ýahudadaky raýat urşy bilen tamamlanýar, çünki Isa hemişe bir zadyň ahrynyň şol bir zadyň başlangyjy arkaly görkezýär; sebäbi Ol Alfa we Omegadyr.

1863-nji ýylyň taryhy, pygamber Işaýanyň öz ogly bilen bilelikde Ýahudanyň zalym patyşasy Ahaza ýüzlenip habar getiren b.e.ö. 742-nji ýylyň taryhy arkaly şekillendirildi. Bu parçadaky b.e.ö. 742-nji ýyl, Ýahudanyň patyşasy bolan Ahazyň şaýatlygy arkaly görkezilýär; ol Hudaýyň mukaddeshanasyndaky gullugy ýapypdy we baş ruhanysyna Hudaýyň ýer ýüzündäki mukaddeshanasynyň hut howlusynda Siriýa ybadathanasynyň nusgasyny gurdurypdy.

Zalym patyşa Ahazyň döwrüniň taryhynda (Işaýanyň pygamberligi tarapyndan miladydan ön 742-nji ýyl hökmünde bellenen wagtda) Iýerusalimiň ýolbaşçysy butparazlygyň (Katolisizmiň) ybadatyny Hudaýyň ybadathanasy bolan ýygnagyna girizdi; edil şonuň ýaly-da, Laodikiýaly Adventizm Ilýasyň üsti bilen getirilip berlen Musanyň habaryny ret etmek üçin dinden çykan protestantizmiň usulyna gaýdyp bardy. Miladydan ön 742-nji ýylda Işaýa Ýahudanyň zalym patyşasy bilen ýokarky howdanyň akabasynyň ahrynda, kir ýuwujynyň meýdanynyň ýanynda ýüzbe-ýüz boldy, we ol muny edende ogluny-da özi bilen alyp bardy. Onuň oglunyň ady bir alamatdy, we Ýahudadan gelen pygamber patyşa Ýerobogam bilen ýüzbe-ýüz bolanda, oňa-da bir alamat berdi.

Ine, men we Rebbiň maňa beren çagalarym Ysraýylda alamatlar we gudratlar üçin niýetlenendir; bular Sion dagynda mesgen tutýan Hökmürowan Reb tarapyndan berilendir. Işaýa 8:18.

Işaýanyň oglunyň ady bolan “Şearýaşub” “galyndy gaýdyp geler” diýmegi aňladýar. Galyndyny düzýän, “gaýdyp gelýänler” diýlenler, gijä galma döwründe Rebbe garaşýanlardyr.

Men ýüzüni Ýakubyň öýünden gizleýän Rebbe garaşaryn, Oňa umyt baglaryn. Ine, men we Rebbiň maňa beren çagalary Ysraýylda nyşanlar hem täsinlikler üçin Hökümdar Rebbiň önünde durýarys; Ol Sion dagynda ýaşaýar. Işaýa 8:17, 18.

Işaýa biziň eýýamymyzdan öňki 742-nji ýylda erbet patyşa Ahaz bilen gatnaşyk saklanda, ol “garaşanlary” wekilçilik edýär; çünki ähli pygamberler ahyrzamanyň günleri barada sözleýärler, ahyrzamanyň günlerinde “garaşýanlar” bolsa ilkinji lapykeçligi başdan geçirenlerdir. Ýermeýa Hudaýyň ýalan aýdandygyny we ýagşyrymy saklandygyny pikir etdi, Işaýa bolsa Hudaýyň “Öz ýüzüni Ýakubyň öýünden gizländigini” pikir edýär; emma Işaýa garaşjakdygyna hem-de Rebbe göz dikerine karar berýär, bu bolsa görnüşiniň gijikme döwründäki “parasatlalary” wekilçilik edýär. Gaýdyp gelip, gymmatlyny bihaýadan aýyranlar, Hudaýyň agzy bolmaly bolanlar möhürlendiler; şonuň üçin hem olar wagşy haýwanyň nyşanyny alýanlar bilen gapma-garşy goýulýarlar.

Olaryň köpüsi būdreýer, ýykylar, döwler, duzaga düşer we tutulyp äkidiler. Şaýatlygy daň, kanuny şägirtlerimiň arasynda möhürle. Rebbiň Ýakubynyň öýünden ýüzüni gizlemegine garamazdan, Men Oňa garaşaryn; Men Oňa umyt baglaryn. Ine, men we Rebbiň maňa beren çagalary Ysraýylda Hökmürowan Reb tarapyndan alamatlar we mugjyzalar üçindir; Ol Siýon dagynda mesgen tutandyr. Olar size: «Tanyş ruhlylara, pyşyrdap gepläp, hümrüdüp jady edýänlere ýüz tutuň» diýenlerinde, halk öz Hudasyna ýüz tutmaly dälmi? Diriler üçin ölülere ýüz tutulmalymy? Kanuna we şaýatlyga ýüz tutuň! Eger olar bu söze görä gürlemeseler, munuň sebäbi olarda nur ýokdugydyr. Işaya 8:16–20.

Biz bu gözlegi indiki makalada dowam etdireris.

“Bular Uayt uýanyň sözleri däl, eýsem Rebbiň sözleridir, Onuň habarçysy bolsa olary size ýetirmegim üçin maňa berdi. Hudaý sizi mundan beýläk Onuň bilen garşylykly maksatlarda işlemän goýmaga çagyryar. Özlerini hristian diýip ygılan edýän, emma Şeýtanyň häsiýetlerini ýüze çykarýan, ruhda, sözde we amalda hakykatyň öňe gitmegine garşy durýan hem-de, gürrüňsiz, Şeýtanyň olary alyp barýan ýoluny yzarlyan adamlar barada köp görkezme berildi. Olar ýürekleriniň gatydygy sebäpli özlere asla degişli bolmadyk we ulanmazlyklary gerek bolan häkimiýeti ellerine aldylar. Beýik Mugallym şeýle diýýär: ‘Men agdararyn, agdararyn, agdararyn.’ Adamlar Battle Creekde: ‘Biz Rebbiň ybadathanasydyrys, Rebbiň ybadathanasydyrys’ diýýärler, emma olar adaty otdan peýdalanýarlar. Olaryň ýürekleri Hudaýyň merhemeti bilen ýumşadylan we boýun egdirilen dälidir.” Manuscript Releases, 13-nji tom, 222.